

**Міністерство внутрішніх справ України
Одеський державний університет внутрішніх справ**

**Роль та місце правоохоронних органів
у розбудові демократичної правової держави**

**Матеріали
XII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції**

26 березня 2020 року

УДК 351.74
Р68

Статті друкуються в авторському варіанті.
Оргкомітет дозволив собі лише скорочення
статей, які суттєво перевищували пропоновані обсяги

Роль та місце правоохоронних органів у розбудові демокра-
Р68 тичної правової держави: матеріали XII міжнар. наук.-практ.
інтернет-конф., м. Одеса, 26 березня 2020 р. Одеса: ОДУВС,
2020. 268 с.
УДК 351.74

*Журавель А. В.,
к.ю.н., доцент, професор кафедри трудового, земельного
та господарського права ОДУВС*

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТЕХНОПАРКІВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

Інноваційна діяльність у сучасних умовах господарювання виступає одним із ключових факторів, що визначають перспективи соціального та економічного розвитку кожної держави.

В Україні проблема ефективного економічного розвитку на основі розвитку інноваційної діяльності, росту інноваційних розробок є сьогодні дуже актуальною. Так, ще у 1998 році указом Президента України було затверджено «Стратегію інтеграції України до Європейського Союзу» [1], де зазначено, що Україна обрала курс на розвиток національної економіки за інноваційною моделлю, тобто здійснення структурних змін в економіці України та підвищення її технологічного рівня. Саме інноваційний розвиток країни надасть конкурентні переваги в умовах сучасного європейського і світового ринків.

Актуальність інноваційної діяльності продовжує зростати, оскільки активізація інноваційної діяльності могла б та й досі може стати рушійною силою забезпечення розвитку промислових підприємств через удосконалення існуючих виробничих процесів, підвищення ефективності всіх аспектів виробничої та господарської діяльності, допомогти у виявленні нових перспективних форм і напрямів ведення бізнесу.

Останнім часом в Україні з'являються все нові урядові програми, у яких декларується перехід економіки на інноваційний шлях розвитку, державна підтримка інноваційної діяльності; розглядається проект інноваційного кодексу України; обговорюється створення Національної венчурної компанії. Попри те, що і Український уряд, і науковці сходяться на думці, що інноваційний процес знаходиться в незадовільному стані, суттєвих зрушень у цій сфері вже протягом багатьох років не відбувається.

При цьому, протягом останніх 15 років істотно зростає використання результатів наукових досліджень вітчизняних учених у сфері інноваційної діяльності сусідніх держав, зменшуються обсяги використання можливої бази об'єктів інноваційної діяльності в Україні та знижується кількість інноваційно активних підприємств. Зазначимо, що серед країн Європейського Союзу мінімальні показники інноваційної активності мають Португалія – 26% і Греція – 29%, але навіть ці показники удвічі вищі, ніж в Україні. А в порівнянні з країнами-лідерами, такими як Нідерланди (62%), Австрія (67%), Німеччина (69%), Данія (71%) та Ірландія (74%), цей розрив з Україною складає майже п'ять разів [2].

Досвід передових країн світу доводить, що одним із ключових факторів активізації інноваційної діяльності є інноваційні структури, які об'єднують в єдину систему процеси вироблення, передачі, трансферу та комерціалізації знань. Такими інноваційними структурами виступають технологічні парки, бізнес-інкубатори, інноваційні центри, технополіси – інноваційні підприємства, які утворюють організаційну систему зв'язків між наукою, освітою та промисловістю. Діяльність інноваційних підприємств безпосередньо відноситься до економічної сфери, яка пов'язана з використанням накопичених знань, розробкою та впровадженням нових технологій.

Але при відсутності цільових державних програм, відповідної інноваційної інфраструктури, прозорості умов для бізнесу на перспективу, новаторські ідеї залишають на рівні лише ідей, які часто реалізуються поза межами України. Оскільки, функціонуючі спеціальні зони, технополіси, технопарки, інноваційні фонди переслідують різноманітні цілі, які часто не мають жодного стосунку до бізнесрезультату та не можуть бути належним чином реалізовані, при відсутності відповідних законодавчих умов.

Інноваційні підприємства багатьох розвинутих країнах світу працюють вже тривалий час та зарекомендували себе як потужний рушій розвитку держави.

В Україні існують інноваційні підприємства, але процеси становлення їх тривають та потребують окремого вивчення. А так, як Україна взяла курс на розвиток економіки за інноваційною моделлю, то правове регулювання діяльності технопарків, що є одним найефективніших видів інноваційних підприємств, залишаються актуальними й сьогодні.

Законодавче регулювання діяльності технопарків в Україні здійснюється такими нормативно-правовими актами, як: Господарський Кодекс, Закон України «Про інноваційну діяльність» від 4.07.2002 р., Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991 р., Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 13.12.1991 р., Закон України «Про наукову і науково-технічну експертизу» від 04.07.2002 р., Закон України «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків» від 16.07.1999 р., Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» від 08.09.2011 р. та інші [3]. Вказані акти досить давно ведені в дію, але при цьому мають як певні неузгодженості, так і перестають відповідати часу, а тому не можуть ефективно регулювати відносини в сфері здійснення діяльності технопарків.

Так, відповідно до статті 1 Закону України «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків» [4] від 16 червня 1999 року визначається, що технологічний парк - юридична особа або об'єднання що діє на основі договору про спільну діяльність юридичних осіб (учасників), головним завданням яких є діяльність з виконання інвестиційних та інноваційних проектів, впровадження наукоємних розробок, високих технологій і виробництво конкурентоздатної на світових ринках продукції.

В свою чергу, визначення, яке сформульоване у Міжвузівській науково-технічній програмі «Технопарки та інновації» є більш повним. В ньому зазначається, що технопарк - це організація, яка є юридичною особою або виконуюча за дорученням правомочності юридичної особи, що має тісні зв'язки з одним або кількома вищими навчальними закладами та/або науковими центрами, промисловими підприємствами, регіональними та місцевими органами влади та управління і здійснює діяльність, щодо формування сучасного інноваційного середовища з метою підтримки інноваційного підприємництва шляхом створення матеріально-технічної, соціально-культурної, сервісної, фінансової та іншої бази для ефективного становлення, розвитку, підтримки і підготовки до самостійної діяльності малих і середніх інноваційних підприємств, комерційного освоєння наукових знань, винаходів, ноу-хау і наукомістких технологій та передачу на ринок науково-технічної продукції з метою задоволення потреби в цій продукції регіону та країни [5, С.45].

Таким чином, на підставі цих двох визначень, слід відмітити, що в законодавстві не має єдиного визначення поняття технологічних парків.

Окрім того, Закон України «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків» [4] у своїй преамбулі говорить про те, що він визначає правові та економічні засади запровадження та функціонування спеціального режиму інноваційної діяльності технологічних парків.

Вказаний режим фактично полягає в отриманні технопарками, їх учасниками та спільними підприємствами певних пільгових умов для здійснюваної ними інноваційної діяльності. Відповідно до ч. 1 ст. 3 зазначеного Закону спеціальний режим інноваційної діяльності запроваджується для технопарку строком на 15 років і діє при виконанні його проектів[4].

Однак такий режим де-факто розповсюджується не на всю діяльність технопарків, їх учасників та спільних підприємств – він стосується лише умов виконання конкретного, зареєстрованого проекту технологічного парку[6, С.12]. Іншими словами, спеціальний режим надається не інноваційній діяльності технопарку та виконавцям його проекту в цілому, а лише відповідному проекту, який пройшов експертизу та на який отримано свідоцтво про його державну реєстрацію. І таким чином фактично мову слід вести не про спеціальний режим інноваційної діяльності технопарку, а про спеціальний режим виконання певного інноваційного проекту останнього.

Крім того, користування умовами спеціального режиму при реалізації інноваційних проектів обмежено для технопарку 15-річним терміном. Однак при цьому свідоцтво про реєстрацію проекту технопарку, який є підставою запровадження спеціального режиму, чинне на протязі строку реалізації проекту технопарку, але не більше 5 років. Слід відзначити, що вищезгаданим Законом України не передбачена можливість продовження дії свідоцтва або отримання нового у разі, якщо реальний строк виконання проекту перевищує п'ятирічний термін, а термін діяльності технопарку ще не вичерпаний. Вважаємо, що доцільно було б узгодити строк користування умовами спеціального режиму при реалізації інноваційних проектів технопарком та строк реалізації проекту технопарку, а також визначити умови продовження цих строків.

Зазначене положення не змінилося і у зв'язку з прийняттям Податкового кодексу України [3], а ще більше ускладнило ситуацію, оскільки відсутність Податковому кодексі положень щодо такого елемента інноваційної інфраструктури, як технологічні парки, не дають можливість налагодити взаємодію малих підприємств, які використовують спрощену систему оподаткування, та інших юридичних суб'єктів при здійсненні останніми інноваційної діяльності.

Окрім того, існують певні протиріччя стосовно визначення організаційно-правової форми технопарку. Відповідно до Закону України «Про інноваційну діяльність» [7], Закону України «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків» [4], Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про порядок створення і функціонування технопарків та інноваційних структур інших типів» [8] - технопарк є або юридичною особою (інноваційним підприємством), або групою юридичних осіб, що діють відповідно до договору про спільну діяльність. Але відповідно до статті 403 Господарського Кодексу України [9] та статті 3 Закону України «Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон» [10] технопарк відноситься до одного із типів вільної економічної зони, тобто території зі спеціальним режимом діяльності. Тому, вважаємо, що взагалі доцільно визнати, що технопарк є самостійною юридичною особою, тобто інноваційним підприємством.

Таким чином, технопарки України є відносно молодими інноваційними структурами, котрі створюють новий формат взаємодії бізнес-структур, наукових та інноваційних осередків, органів місцевої та регіональної влади, застосування фінансових інструментаріїв[6, С.12].

Недосконалість законодавства і неефективної зміни, відсутність системної державної підтримки (фінансової та щодо реєстрації інноваційних проектів) – фактори, що уповільнюють розвиток та діяльність таких структур, як технопарки та у сучасних економічних умовах нівелюють тенденції до зростання інноваційної діяльності в нашій країні. Окрім того, в нормативно-правові акти, які регулюють діяльність технопарків, неодноразово вносилися численні зміни та доповнення, які то скасовували, то знову поновлювали надані цим структурам пільги, але істотно не узгодили існуючі розбіжності, щоне сприяє нормальному та повноцінному функціонуванню вказаних суб'єктів. Тому, нормативно-правова база, що регламентує діяльність технопарків, в сучасних умовах, потребує більшої уваги зі сторони законодавця.

Література

1. Стратегія інтеграції України до Європейського Союзу: Указ Президента України від 11.06.1998 № 615/98 // Офіційний вісник України. 1998. № 24. ст. 870 (утратив чинність).
2. Про Рекомендації парламентських слухань на тему: "Стратегія інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки в умовах глобалізаційних викликів": Постанова ВР України // Відомості Верховної Ради України. 2011. № 11.
3. Офіційний портал Верховної Ради України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://rada.gov.ua>.

4. Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків: Закон України від 16.07.1999 № 991-XIV // Відомості Верховної Ради України. 1999. № 40. Ст. 363.
5. Тараненко О.М., Корновенко С.В. Технопарки в Україні як елементи інноваційної структури / О.М. Тараненко, С.В. Корновенко // Теоретичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. 2014. Вип. 1 (2) С. 44-48.
6. Уханова І.О. Розвиток та функціонування технопарків: світовий досвід та специфіка в Україні. Монографія. Одеса. 2012. 131 с.
7. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002 № 40-IV // Відомості Верховної Ради України. 2002. № 36. Ст. 266.
8. Про затвердження Положення про порядок створення і функціонування технопарків та інноваційних структур інших типів: Постанова Кабінету Міністрів України від № 549 від 22.05.1996 р. // Зібрання постанов Уряду України. 1996. № 12. Ст. 340.
9. Господарський Кодекс від 16.01.2003 р. № 436-IV // Відомості Верховної Ради. 2003. № 18, № 19-20, № 21-22. Ст. 144.
10. Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон: Закон України від 13.10.1992 № 2673-XI // Відомості Верховної Ради України. 1992. № 50. Ст. 676.

Евдохова Л. Н. ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ТОВАРОВЕДНЫХ ТЕРМИНОВ ПРИ ПРОВЕДЕНИИ СУДЕБНОЙ ТОВАРОВЕДЧЕСКОЙ ИДЕНТИФИКАЦИИ ПИЩЕВЫХ ПРОДУКТОВ.....	36
Жогов В. С. ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО АНАЛІЗУ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ.....	37
Журавель А. В. ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТЕХНОПАРКІВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	39
Ісмаїлов К. Ю., Яцковина В. В. ДЕЯКІ ПИТАННЯ СТРОКОВОСТІ ЗБЕРІГАННЯ ПЕРСОНАЛЬНОЇ ІНФОРМАЦІЇ В ПОЛІЦЕЙСЬКИХ БАЗАХ ДАНИХ: МІЖНАРОДНИЙ АСПЕКТ.....	42
Калаянов Д. П., Іванова М. М. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗДІЙСНЕННЯ НАГЛЯДУ ЗА ДОТРИМАННЯМ ПРАВ УСИНОВЛЕНИХ ДІТЕЙ.....	44
Карагіоз Р. С. ПОЛІТИЧНИЙ РИЗИК ЯК КЛЮЧОВЕ ПОНЯТТЯ ПОЛІТИКО-ПРАВОВОГО ПРОЦЕСУ.....	45
Колесник С. П. УДОСКОНАЛЕННЯ КОНЦЕПТУАЛЬНИХ ЗАСАД ПРОТИДІЇ ТЕРОРИЗМУ В УКРАЇНІ.....	46
Коломісць Ю. М., Зазеріна М. С. ПРОБЛЕМИ ПАРТНЕРСТВА ТА ВЗАЄМОДІЇ НАСЕЛЕННЯ З ОРГАНАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ.....	48
Косаревська О. В. ОСНОВНІ ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ В СФЕРІ УПРАВЛІННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЮ РОБОТОЮ КУРСАНТІВ ТА СТУДЕНТІВ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ З ОСОБЛИВИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ.....	49
Кузніченко О.В., Панченко К.Ю. ДОБРОВІЛЬНОСТЬ ЯК ОСНОВОПОЛОЖНИЙ ПРИНЦИП МЕДІАЦІЇ ПРИ ВИРІШЕННІ ТРУДОВИХ СПОРІВ.....	51
Кузніченко С. О., Стариченко А. О., Шильник І. І. ДО ПРОБЛЕМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ПРАВОВИХ РЕЖИМІВ, НАПРАВЛЕНИХ НА ЗАХИСТ НАСЕЛЕННЯ ВІД ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ.....	53
Маковій В. П., Москалюк Х. І. ВПОРЯДКУВАННЯ РОБОТИ СУДІВ ЦИВІЛЬНОЇ ЮРИСДИКЦІЇ У КОНТЕКСТІ СУДОВОЇ РЕФОРМИ.....	56
Маркіна Т. Г. ТРУДОВЕ ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ ЩОДО ЗАХИСТУ СУБ'ЄКТИВНИХ ПРАВ ПРАЦІВНИКІВ.....	58
Медведев Н. В., Медведев С. В., ДОСВІД ДАНІЇ ЩОДО СПІВПРАЦІ ПОЛІЦІЇ З ГРОМАДСЬКІСТЮ.....	60
Меркулова Ю. В. СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ТА ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ УСУНЕННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ФАКТОРІВ РИЗИКУ ВИНИКНЕННЯ ПСИХІЧНИХ РОЗЛАДІВ У КЕРІВНИКІВ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ УМОВАХ.....	61
Мирза С. С. ПОСЛУГА З УПРАВЛІННЯ БАГАТОКВАРТИРНИМ БУДИНКОМ ЯК РІЗНОВИД ЖИТЛОВОЇ ПОСЛУГИ ТА ЇЇ МІСЦЕ В СИСТЕМІ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ.....	64
Моїсєєнко О. Г. ВПЛИВ СОЦІАЛЬНОЇ РЕКЛАМИ НА ФОРМУВАННЯ СУСПІЛЬСТВА, ЯК ВАЖЛИВУ СКЛАДОВУ В ДЕМОКРАТИЧНІЙ ДЕРЖАВІ.....	66
Мосузено В. Ю. КЛАСИФІКАЦІЯ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ В УКРАЇНІ.....	68
Мох Т. П. ПРАВОВА ДЕРЖАВА В УКРАЇНІ.....	70
Надибська О. Я., Пальшков К. Є. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ КУРСАНТІВ ПОЛІЦІЇ У СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	71
Нівня Г. О. ІНІЦІАЦІЙНИЙ КОМПОНЕНТ ПРОЦЕДУРИ ПРИСЯГИ ПРАЦІВНИКІВ ОВС.....	73